

Datum
2024-11-18

Diarienummer
ALLM.2024.3070
BTN-2024/214

BILAGA 4

Bygglövs- och tillsynsnämndens myndighetsuppdrag för miljö-, hälsoskydds- och avloppstillsyn

1 Övrig information

1.1 Bakgrund till tillsynsarbete inom miljöbalken

Bygglovs- och tillsynsnämnden arbetar på uppdrag av staten för att se till att lagstiftning inom bygglovs- och tillsynsnämndens ansvarsområde följs. Miljötillsynsavdelningen arbetar på uppdrag av bygglovs- och tillsynsnämnden inom det ansvarsområde som tydliggörs i reglementet (HKF 4000).

Tillsyn inom miljöbalken går ut på att begränsa och förebygga skador och olägenheter som kan orsakas av miljö- och hälsofarliga verksamheter. Vid tillsyn följer bygglovs- och tillsynsnämnden upp och undersöker att verksamheter följer de krav som ställs i lagstiftningen. Ett generellt krav är att verksamheterna själva ska ha rutiner i form av ett egenkontrollprogram som är utformat för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön.

1.1.1 Finansiering av tillsynen

Gällande taxa för bygglovs- och tillsynsnämndens verksamhet enligt miljöbalken antogs av kommunfullmäktige den 6 november 2023, HKF 4210.

För tillsyn av strålskydd (radon, solarietillsyn) tillämpas taxa för bygglovs- och tillsynsnämndens verksamhet enligt strålskyddslagen som antogs av kommunfullmäktige den 12 december 2022, HKF 4240. Timtaxan är densamma som den timavgift som är fastlagt i HKF 4210.

1.1.2 Generella mål för bygglovs- och tillsynsnämndens arbete

1.1.2.1 Kommunens målbild

Huddinge kommun har en styrmodell som hjälper politiker och medarbetare att arbeta mot tydliga mål med fokus på hållbarhet – social, ekologisk och ekonomisk. Bygglovs- och tillsynsnämnden ingår i en gemensam förvaltning med natur- och stadsmiljönämnden (Miljö- och bygglovsförvaltningen). Enligt reglementet (HKF 4000) ansvarar nämnden för frågor som bygglov, kartförsörjning samt miljö- och hälsoskydd, utöver tillsyn enligt miljöbalken. Nämnden ansvarar för:

1. kommunens prövning och tillsyn enligt miljöbalken (1998:808), lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning, lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer, lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter och strålskyddslagstiftningen
2. vad som övrigt enligt lag eller föreskrifter ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet
3. den tillsyn som överlåtits från länsstyrelsen.

Bygglovs- och tillsynsnämnden ska vid budgetförslag se över taxor och reglementen, samt samarbeta med andra nämnder och myndigheter för en effektiv tillsyn. Nämnden har även bidragit till social hållbarhet genom att ta emot feriepraktikanter, som en del av målet "fler i jobb".

1.1.2.2 Miljöprogram för Huddinge kommun

Huvudsyftet med miljöprogrammet är att peka ut riktningen för kommunens miljöarbete fram till och med år 2025, för att uppnå de globala och nationella miljömålen. Detta stämmer överens med den långsiktiga visionen i kommunens översiktsplan 2050, där hållbarhet och klimatfrågor är centrala. Miljöprogrammet är kommunens övergripande styrdokument för ekologisk hållbarhet och omfattar hela kommunkoncernen. Programmet syftar till att bidra till att uppfylla de globala målen i Agenda 2030 och de nationella miljömålen, och är uppdelat i sex temaområden med tillhörande delmål. Bygglövs- och tillsynsnämnden har ett ansvar att arbeta för vissa delmål i temaområdena, klimat och energi, vatten, gifter i miljön samt informera och engagera uppfylls. På lång sikt är målet att kommunen ska vara klimatneutral till 2040, och alla åtgärder i miljöprogrammet bidrar till att nå detta mål, samtidigt som de stödjer arbetet för att uppnå de globala och nationella miljömålen.

1.1.2.3 Nationella tillsynsstrategin

En nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken för perioden 2022–2025 har utvecklats i samarbete med flera myndigheter, inklusive Folkhälsomyndigheten och Naturvårdsverket. Syftet med strategin är att skapa ett enhetligt och mer effektivt genomförande av miljöbalkstillsyn på nationell nivå. Strategin gäller i fyraårsperioder, och den nuvarande är den första versionen. Strategins aktualitet ses över en gång per år, och förlängdes under våren 2023 från att vara treårig till fyraårig. Den sträcker sig nu därför till och med 2025. Se mer om nämndens arbete med den nationella tillsynsstrategin i behovsutredningen.

1.1.3 Mål för miljö och hållbar utveckling

1.1.3.1 Miljökvalitetsmål

I Sverige finns 16 nationella miljökvalitetsmål som Sveriges myndigheter gemensamt arbetar för att nå. Bygglövs- och tillsynsnämndens arbete är en del i det nationella arbetet för miljökvalitetsmålen och varje kommun har ett ansvar att delta för att nå målen.

1.1.3.2 Globala mål för hållbar utveckling – Agenda 2030

Utöver de nationellt antagna miljökvalitetsmålen så finns även globala mål, dessa bildar den så kallade Agenda 2030. Agenda 2030 består av 17 globala mål som tillsammans ska främja en hållbar utveckling. I dessa ingår mål som tydligt berör miljöfrågor så som rent vatten, energi, infrastruktur, produktion, ekosystem och biologisk mångfald och att bekämpa klimatförändringar samt mål som mer rör samhällsfrågor så som jämställdhet, utbildning och fattigdom.

1.1.4 Lagstiftning och vägledningar

Miljötillsynen innefattar flera övergripande lagstiftningsområden med tillhörande förordningar och föreskrifter, så som:

- Miljöbalken (1998:808)
- Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter (rökfria miljöer)
- Strålskyddslagen (2018:396)

- Lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer
- Lag (2014:140) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter om marknads kontroll av varor och annan närliggande tillsyn
- De olika lagarna och EU-förordningarna inom kemikalieområdet
- Övriga förordningar, föreskrifter och bestämmelser meddelande med stöd av miljöbalken

Tillsynskraven bedöms också efter tidigare bedömningar i prejudicerande domar (praxis) samt med utgångspunkt i vägledningar och gällande riktlinjer.

1.1.4.1 Lokala föreskrifter

Bygglovs- och tillsynsnämndens tillser att kommunens föreskrifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet följs. Föreskrifterna är meddelade av miljöbalken, förutom områdesbestämmelser och detaljplaner. De lokala föreskrifter som ska följas är:

- Naturreservatsföreskrifter
- Lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljön (HKF 1300)
- Avfallsföreskrifter (HKF 4400)

Denna tillsyn handlar bland annat om reglering kring dispenser för verksamheter och åtgärder inom naturresevat, biotopskyddsområde, strandskyddsområden, naturminne samt bestämmelser om avfallshämtning, kompostering, enskilda avloppsanordningar och tillstånd för djurhållning inom detaljplanelagt område.

1.1.4.2 Tillsynsvägledande myndigheter

Tillsynen baseras även på krav och rekommendationer i tillhörande förordningar, föreskrifter och vägledningar från bland andra:

- Folkhälsomyndigheten
- Havs- och Vattenmyndigheten
- Kemikalieinspektionen
- Länsstyrelsen
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Naturvårdsverket
- Strålsäkerhetsmyndigheten

För tillsynen har ovanstående myndigheter i många fall vägledningsdokument som bygglovs- och tillsynsnämnden kan använda sig av i tillsynsuppdraget. Vägledningarna innehåller ofta rikt- eller gränsvärden som används vid bedömningar och kravställningar i tillsynen. De tillsynsvägledande myndigheterna ger råd, arrangerar seminarier och utbildningar samt erbjuder nyhetsbrev och information om nya domar och överklaganden till miljökontoren.

1.1.5 Miljösamverkan

I Sverige finns ett samverkansnätverk som arbetar för samsyn mellan kommunernas miljöinspektörer. Varje län har ett eget samverkansnätverk. Miljösamverkan är ett samverkansorgan kring tillsyn och tillsynsvägledning inom miljöbalken och

livsmedelskontrollen. Deltagare i Stockholms län är de ingående kommunernas miljöinspektörer, länsstyrelsen samt miljöchefer. Kommunerna i Stockholms län, Länsstyrelsen i Stockholms län (miljöavdelningen) och förbundet Storsthlm driver gemensamt Miljösamverkan Stockholms län (MSL).

1.2 Tillsynsuppdraget för planerad tillsyn

1.2.1 Planerad tillsyn

1.2.1.1 *Icke anmälningspliktiga verksamheter*

Tillsynen utförs främst mot verksamheter som är tillstånds- eller anmälningspliktiga, men nämnden har också i uppdrag att ägna särskild uppmärksamhet åt andra miljö- och hälsofarliga verksamheter som kan orsaka en olägenhet för människors hälsa och miljön. Det kan handla om bland annat mindre fordonstvättar, verkstäder, strandbad, idrottsanläggningar, massageverksamheter eller tandläkare, men även större infrastrukturprojekt och andra verksamheter som är potentiellt miljöfarliga. Detta innebär ett ansvar för tillsynsmyndigheter att själva söka ut och inventera verksamheter i kommunen.

1.2.1.2 *Miljöskydd*

Tillsynen innefattar miljöfarliga verksamheter som enligt miljöprövningsförordningen räknas som tillståndspliktiga (A-anläggningar och B-anläggningar) eller anmälningspliktiga (C-verksamheter). Generellt är det länsstyrelsen som har tillsynen över B-anläggningar, men bygglovs- och tillsynsnämnden har tagit över tillsynen över befintliga tillståndspliktiga verksamheter i kommunen av Länsstyrelsen i Stockholms län. Dessa kräver generellt mer tillsynstid eftersom de har en större miljöpåverkan.

Bygglovs- och tillsynsnämnden ska även utöva tillsyn av kommunens naturreservat och Trafikverkets vägnät, spåranläggningar och järnvägsnät samt kommunens egna vägnät. I detta ingår även tillsyn av projekten *Förbifart Stockholm*, *Tvärförbindelsen Södertörn* och *Spårväg syd*.

Ett större tillsynsområde som nämnden arbetar med och som inte är tillstånds- eller anmälningspliktigt enligt miljöprövningsförordningen är Stockholm Vatten och Avfall AB:s dag- och spillvattennät i kommunen. Tillsynen av dagvattennätet inriktas främst mot reningsanläggningar och de recipienter som dagvattnet förs till. Bygglovs- och tillsynsnämnden ska följa upp i tillsynen att Stockholm Vatten och Avfall AB har rutiner för hantering av bräddningar, läckage och felkopplingar där spillvatten felaktigt leds till dagvattennätet.

I Huddinge kommun finns totalt cirka 465 kända miljöfarliga verksamheter för miljötillsyn. Det ska även utföras tillsyn över kommunens förorenade områden och kända f-gasobjekt (anläggningar med ozonnedbrytande gas).

1.2.1.3 *Hälsoskydd*

Tillsynen innefattar verksamheter som kan innebära en risk för människors hälsa och som enligt förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd är anmälningspliktiga. De anmälningspliktiga verksamheterna som tillsyn utförs på är skolor och förskolor, yrkesmässiga hygieniska verksamheter som

arbetar med verktyg som penetrerar huden och som kan innebära risk för blodsmitta eller annan smitta samt bassängbadsverksamheter.

Den planerade tillsynen riktas främst mot känsliga grupper som äldre och barn, men innefattar även områden där hälsan för samtliga grupper av människor kan påverkas negativt. I Huddinge kommun finns cirka 940 kända verksamheter som faller in under tillsynen.

1.2.1.4 Projekt mot välfärdsbrott

Från och med år 2025 kommer bygglovs- och tillsynsnämnden även utföra riktad tillsyn mot välfärdsbrott så som avfallsbrott inom miljöskydd. Inom hälsoskydd kommer fokuset riktas mot yrkesmässiga hygieniska verksamheter där det kan finnas risk för olaga människohandel och illegal arbetskraft.

1.2.1.5 Avlopp

Avloppsanläggningar som inte fungerar optimalt bidrar till övergödning genom fosforutsläpp och kan förorena dricksvatten. Många enskilda avlopp saknar rening på grund av dåligt underhåll eller föråldrade installationer med lägre krav.

Avloppstillsynen består av planerad inventering av enskilda avloppsanordningar samt löpande tillsyn i form av anmälningar och ansökningar om tillstånd för enskilda avlopp, som bland annat följer av inventeringen och handläggning av inkomna klagomål på enskilda avlopp.

Enligt 13 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet krävs tillstånd för att installera avloppsanordning för vattentoalett. Kommunen kan även kräva tillstånd för andra avloppsanordningar enligt samma paragraf, som för bad-, disk- och tvättvatten, om det behövs för att skydda hälsa eller miljö. Tillståndsplikt har därför införts för flera delar av kommunens bostadsområden genom de lokala föreskrifterna HKF 1300.